

Sygn. akt I ACa 259/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Bogusław Dobrowolski
Sędziowie	:	SSA Jadwiga Chojnowska (spr.) SSA Irena Ejsmont - Wiszowata
Protokolant	:	Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2018 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)w W.

przeciwko M. F.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 22 grudnia 2017 r. sygn. akt I C 1662/17

oddala apelację.

(...)

UZASADNIENIE

(...)w W. w pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym wnosił o zasądzenie od M. F. kwoty 116.403,83 zł wraz z: odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych, za opóźnienie od dnia 7 marca 2017 r. do dnia zapłaty od kwoty 110.437,62 zł; z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty od kwoty 5218,54 zł i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty od kwoty 731,97 zł. Wniósł również o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 12 listopada 2014 r. zawarł z M. F. umowę kredytu nr (...). Pozwany nie wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku terminowego dokonywania spłat w wysokościach ustalonych w umowie. W związku z brakiem zapłaty zaległych rat wypowiedział umowę, stawiając całą należność w stan wymagalności. W dniu 6 marca

2017 r., stosownie do art. 95 ustawy prawo bankowe, wystawił wyciąg z ksiąg bankowych stwierdzający zadłużenie M. F.. Wskazał, że na kwotę dochodzoną pozwem składają się kwoty: 110.437,62 zł tytułem należności głównej; 5218,54 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 9,40% od dnia 12 września 2016 r. do dnia 6 marca 2017 r.; 731,97 zł tytułem odsetek za opóźnienie w wysokości 10,00% od dnia 12 września 2016 r. do dnia 06 marca 2017 r. oraz 15,70 złotych tytułem opłat i prowizji.

Nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 20 czerwca 2017 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie uwzględnił powództwo w całości.

Od powyższego nakazu sprzeciw złożył M. F., zaskarżając nakaz w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

Pozwany wskazał, że nie zgadza się z żądaniem przedstawionym w pozwie, bowiem powód nie miał podstaw do wypowiedzenia umowy kredytu. Podniósł, iż powód nie wystosował do niego wezwania do zapłaty i nie został poinformowany o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. W tej sytuacji strona powodowa naruszyła procedurę przewidzianą art. 75c Prawa bankowego, a zatem umowa została wypowiedzenia niezgodnie z prawem, wobec czego wytoczone powództwo jest przedwczesne. Ponadto, z ostrożności procesowej, pozwany kwestionował również wysokość dochodzonej pozwem kwoty, w tym wysokość odsetek.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo w całości i orzekł o kosztach procesu i kosztach sądowych, obciążając nimi w całości pozwanego.

Rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach faktycznych i ocenie prawnej.

W dniu 12 listopada 2014 r. między (...) w W., jako kredytodawcą, a M. F., jako kredytobiorcą, doszło do zawarcia umowy kredytu konsumpcyjnego gotówkowego nr (...).

Zgodnie z umową Bank udzielił kredytobiorcy na okres 96 miesięcy kredyt w kwocie 131.423,31 złotych na sfinansowanie potrzeb konsumpcyjnych kredytobiorcy (§1 ust. 1 umowy). W związku z zawarciem umowy i udzieleniem kredytu kredytobiorca ponosił również koszty: prowizji bankowej w wysokości 15.757,66 zł; opłaty za objęcie kredytu ubezpieczeniem grupowym na wypadek śmierci, trwałej i całkowitej niezdolności do pracy albo hospitalizacji za okres pierwszych 12 miesięcy trwania umowy w kwocie 15.665,65 zł i odsetek od kapitału kredytu w kwocie 55.973,02 zł (§ 1 ust. 2 umowy). Zgodnie z umową Bank finansował koszty i wydatki określone w § 1 ust. 2 umowy, które to zostały ujęte w kwocie kredytu (§1 ust. 3 umowy). Kredyt został oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, która w dniu podpisania umowy wynosiła 9,4% w stosunku rocznym (§ 2 ust. 1 umowy). Wysokość raty kredytu wynosiła 1952,78 zł. Raty miały być płatne do 10 każdego miesiąca. Pierwsza rata kredytu wynosiła 1884,13 zł i miała być płatna do 10 grudnia 2014 r. (§ 3 ust. 2 umowy). Bank tworzył i zobowiązał się prowadzić przez czas trwania umowy bezpłatny rachunek bankowy, na którym miały być gromadzone środki pieniężne wpłacane przez kredytobiorcę. Celem prowadzenia rachunku miało być umożliwienie kredytobiorcy gromadzenie kapitału służącego wyłącznie spłacie kredytu. Środki gromadzone na tym rachunku pozostawały nieoprocentowane (§ 3 ust. 4 umowy). W terminie wymagalności należności Banku wynikającej z zawartej umowy, Bank miał prawo pobierać środki w wysokości odpowiadającej tej należności z rachunku kredytu, dokonując jego obciążenia (§ 3 ust. 5 umowy). Kredytobiorca był zobowiązany do zapewnienia na rachunku kredytu środków na pokrycie wymagalnych należności Banku wynikających z umowy w terminach ich wymagalności, w szczególności środków na pokrycie rat w terminach i kwotach określonych w § 3 ust. 2 umowy (§ 3 ust. 6 umowy). W przypadku gdy w terminie wymagalności kredytobiorca nie zapewnił na rachunku kredytu środków na pełne pokrycie należności po stronie kredytobiorcy powstawało wymagalne zadłużenie. Bank mógł zaliczać kwoty wpłacane przez kredytobiorcę na rachunek kredytu aż do momentu pełnej spłaty zadłużenia w następującej kolejności: koszty opłat za wysyłanie monitów wezwań zapłaty; odsetki podwyższone za opóźnienie, zaległe odsetki umowne i zaległe raty kapitałowe (§ 3 ust. 7 umowy). Przez cały czas obowiązywania umowy kredytobiorca miał prawo do otrzymania w każdym czasie, bezpłatnie, harmonogramu spłat. Harmonogram ten miał być doręczony na jego wniosek (§ 3 ust. 10 umowy).

W przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu, Bank mógł pobierać od niespłaconego w terminie kredytu podwyższone odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP na dzień powstania zadłużenia przeterminowanego, które w dniu zawarcia umowy wynosiły 12%. Odsetki według stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego pobierane były począwszy od dnia następującego po terminie płatności wynikającym z umowy i wskazanym w harmonogramie spłat, aż do dnia spłaty przeterminowanej należności Banku (§ 7 umowy).

Bank był uprawniony do wypowiedzenia umowy z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia w razie zwłoki kredytobiorcy z zapłatą pełnych rat, wynikających z harmonogramu spłat, za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim pisemnym wezwaniu kredytobiorcy do spłaty wymagalnych należności w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania (§ 9 ust. 1 pkt a) umowy). Po upływie okresu wypowiedzenia umowy kredytobiorca był zobowiązany do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi Bankowi za okres korzystania z kredytu (§ 9 ust. 2 umowy).

Bank, zgodnie z „Tabelą prowizji za czynności bankowe oraz opłat za inne czynności w (...)”, pobierał opłaty i prowizje za wykonanie czynności wynikających z umowy albo związanych z jej obsługą lub zmianą (§ 6 ust. 1 i 2 umowy). M. F. przestał spłacać raty kredytu z powodu braku środków finansowych.

Pismem z dnia 22 listopada 2016 r. (...)wezwał M. F. pod rygorem wypowiedzenia umowy do uregulowania w terminie 14 dni zaległości w kwocie 5875,90 złotych. Jednocześnie Bank poinformował kredytobiorcę o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Bank poinformował M. F., że w przypadku braku spłaty całości należności i niezłożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia we wskazanym terminie, umowa kredytu zostanie wypowiedziana. Wezwanie zostało nadane w urzędzie pocztowym w dniu 24 listopada 2016 r.

Pismem z dnia 23 grudnia 2016 r. (...)wypowiedział umowę kredytu numer (...) z zachowaniem okresu wypowiedzenia określonego w umowie liczonego od dnia doręczenia pisma.

Pismo z wypowiedzeniem umowy zostało doręczone M. F. w dniu 2 stycznia 2017 r.

W dniu 6 marca 2017 r. (...)wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, zgodnie z którym wymagalne zadłużenie M. F. wynosiło 116.403,

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Wskazał, że bezspornym w sprawie było, że w dniu 12 listopada 2014 r. pozwany jako konsument zawarł z (...) w W. umowę kredytu konsumpcyjnego gotówkowego.

Z zebranych w sprawie dowodów – w ocenie Sądu - wynika, że Bank wywiązał się należycie z obowiązków nałożonych art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Treść wezwania do zapłaty z dnia 22 listopada 2016 r. wskazuje, iż pozwany został wezwany do spłaty zaległości powstałej z tytułu niespłaconych rat kredytu w terminie 14 dni roboczych od dnia doręczenia wezwania. Jednocześnie tym samym pismem M. F. został poinformowany o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. W świetle tych dowodów – zdaniem Sądu - zarzuty strony pozwanej, dotyczące naruszenia przepisów ustawy Prawo bankowe, należało uznać za chybione.

Sąd nie podzielił również argumentacji pozwanego w zakresie niezasadności wypowiedzenia przez Bank umowy kredytu. Zgodnie bowiem z postanowieniami umowy (...) uprawniony był do wypowiedzenia umowy z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia m.in. w razie zwłoki kredytobiorcy z zapłatą pełnych rat wynikających z harmonogramu spłat, za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim pisemnym wezwaniu kredytobiorcy do spłaty wymagalnych należności w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania (§ 9 ust. 1 pkt a) umowy). Zebrane dowody wskazują, że strona powodowa dwukrotnie wzywała pozwanego do spłaty zadłużenia – wezwaniem z dnia 22 listopada 2016 r., w którym wyznaczono M. F. 14 dniowy termin do spełnienia świadczenia oraz ostatecznym wezwaniem do zapłaty z dnia 22 lutego 2017 r., w którym termin do spełnienia świadczenia określono na 7 dni.

M. F. nie uregulował powstałej zaległości w wyznaczonym terminie określonym w § 3 umowy kredytu. Okoliczności te przyznał sam pozwany, który zeznając przed Sądem wskazał wprost, że przestał spłacać kredyt z powodu braku funduszy. Jednocześnie nie przedstawił innych dowodów potwierdzających, iż raty kredytu były spłacane przez niego regularnie.

Sąd wyraził ocenę, iż wszelkie wymagania dotyczące wypowiedzenia umowy kredytu z dnia 12 listopada 2014 r. zostały spełnione, co skutkowało złożeniem w pełni skutecznego oświadczenia o wypowiedzeniu, doręczonego pozwanemu w dniu 2 stycznia 2017 r. Tym samym po upływie okresu wypowiedzenia doszło do rozwiązania powyższej umowy z dniem 2 marca 2017 r.

Na dochodzoną kwotę złożyła się zgodnie z postanowieniami umowy kwota 110.437,62 zł tytułem kapitału, kwota 5218,54 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych za okres korzystania z kapitału zgodnie z § 2 umowy od dnia 12 września 2016 r. do dnia 22 lutego 2017 r., kwota 731,97 zł tytułem odsetek za opóźnienie za okres od dnia 12 września 2016 r. do dnia 06 marca 2017 r. zgodnie z § 7 umowy i kwota 15,7 złotych tytułem opłaty i prowizji.

Jako podstawę zasądzenia roszczenia Sąd przytoczył art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe, zaś rozstrzygnięcia o odsetkach umownych art. 481 § 1 k.c., zasądzając je zgodnie z żądaniem pozwu od kwoty kapitału od daty wytoczenia powództwa, tj. od dnia 07 marca 2017 r. do dnia zapłaty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP (§7 umowy). O odsetkach ustawowych za opóźnienie rozstrzygnął na podstawie art. 481 § 1 k.c. i art. 482 § 1 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu od kwoty 5218,54 złotych i 731,97 złotych od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 05 września 2017 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu a o kosztach sądowych w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawach cywilnych.

Wyrok ten apelacją zaskarżył pozwany. Zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, iż powód w sposób należyty i skuteczny dokonał wypowiedzenia umowy kredytu oraz poinformował go skutecznie o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, a nadto wadliwe przyjęcie, że odmowa przedstawienia dowodu w postaci harmonogramu spłat nie miała w sprawie znaczenia, w sytuacji gdy zgodnie z umową harmonogram spłat winien być prowadzony. Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie powództwa z zasądzeniem na jego rzecz kosztów procesu.

Powód wnioskował o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

W aktach sprawy istotnie brak jest dowodu doręczenia pozwanemu pisma powoda z dnia 22 listopada 2016 r., którym to wezwał on skarżącego, pod rygorem wypowiedzenia umowy, do uregulowania w terminie 14 dni zaległości w kwocie 5875,90 zł i jednocześnie poinformował kredytobiorcę o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Pismo to zostało nadane w dniu 24 listopada 2016 r. w Urzędzie Poczтовым w P., na dowód czego strona powodowa przedłożyła stosowny dokument (dowodzi on, iż przesyłka adresowana do pozwanego była przesyłką rejestrowaną). W orzecznictwie sądowym wyrażane jest stanowisko – podzielane przez Sąd Apelacyjny - że dowód nadania przesyłki rejestrowanej nie zawsze wystarcza do udowodnienia jej doręczenia, jednak także samo zaprzeczenie faktowi doręczenia nie wystarcza do obalenia tego dowodu. Operator pocztowy przyjmując przesyłkę rejestrowaną i pobierając z góry opłatę zobowiązuje się do jej doręczenia. Brak potwierdzenia odbioru przesyłki rejestrowanej nie oznacza jednak, że przesyłka ta nie została doręczona. Przesyłka rejestrowana bowiem, nieodebrana w terminie odbioru, zwracana jest nadawcy. Jeżeli zatem nadawca przesyłki rejestrowanej uiścił opłatę, otrzymał potwierdzenie nadania, a operator nie zwrócił mu tej przesyłki, można domniemywać, że została doręczona adresatowi. W związku z tym należy uznać, że dowód nadania przesyłki

rejestrowanej stanowi domniemanie doręczenia jej adresatowi, który może je obalić, wykazując, że nie miał możliwości zapoznania się z jej treścią (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2010 r. w sprawie II CSK 454/09).

Skarżący w toku postępowania przed Sądem I instancji twierdził jedynie, że powód nie wystosował do niego wezwania do zapłaty, a nadto nie został poinformowany o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia zgodnie z art. 75c ustawy Prawo bankowe. Słuchany w charakterze strony zeznał, że nie pamięta, czy Bank wypowiedział umowę kredytową. W uzasadnieniu zarzutów apelacyjnych znajduje się stwierdzenie, że „Nie pamiętam też, abym przed wypowiedzeniem umowy otrzymał od Powoda wezwanie do spłaty wymagalnych należności.”. W piśmie z dnia 22 listopada 2016 r. jest wezwanie do zapłaty powstałych zaległości w kwocie 5.875,90 zł oraz informacja o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Stanowisko skarżącego w odniesieniu do tego samego pisma nie jest jednolite – zaprzecza uzyskaniu informacji w trybie art. 75c ustawy Prawo bankowe, a jednocześnie składa oświadczenie, iż nie pamięta czy otrzymał stosowne wezwanie wystosowane także w trybie tego przepisu. Tej treści wypowiedzi podważają wiarygodność twierdzeń pozwanego w odniesieniu do nieotrzymania przesyłki rejestrowanej, wysłanej przez powoda w dniu 24 listopada 2016 r.

Podsumowując ten wątek, zarzut pozwanego w przedmiocie przedwczesności wypowiedzenia umowy kredytu przez powodowy Bank jest nieuzasadniony.

Nie ma sporu w świetle treści umowy, iż kredyt miał być spłacany w ratach miesięcznych. Nieprzedłożenie w toku postępowania przez stronę powodową harmonogramu spłat kredytu zaciągniętego przez pozwanego nie ma znaczenia prawnego dla rozstrzygnięcia sprawy. Pozwany przyznał w toku przesłuchania w charakterze strony, że zaprzestał regulowania rat z powodu braku środków finansowych.

Z przyczyn powyższych, na mocy art. 385 k.p.c., apelacja podlegała oddaleniu.

(...)